

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	E. v.d Berg	Datum	24 februari 2026
E-mail	Ellen.van.den.berg1@utrecht.nl	Kenmerk	34076340
Type brief	Voortgangsbrief	Onderwerp	Voortgangsbrief VG periode half november 2025-februari 2026
Bijlage(n)	3 (waarvan 1 aangehecht)	Beleidsveld	Volksgesondheid

Geachte leden van de raad,

Volksgesondheid beschermt en bevordert gezondheid van alle Utrechters, met extra inzet voor inwoners met gezondheidsachterstanden. Voor de gezondheid van de Utrechters heeft u in de periode tot februari 2026 meerdere moties ingediend. Ook hebben we u een aantal toezeggingen gedaan. Deze voortgangsbrief beantwoordt deze moties en toezeggingen. Op sommige onderwerpen zijn meerdere moties ingediend of toezeggingen gedaan. Zo'n onderwerp, zoals kraamzorg, krijgt in deze brief daarmee relatief veel aandacht, met als gevolg dat deze brief geen uitgebalanceerd overzicht is van onze activiteiten en resultaten op gezondheidsbescherming –en bevordering.

Naast antwoorden op moties en toezeggingen, berichten we u over enkele aansprekende resultaten uit het uitvoeringsprogramma gezond gewicht bij Utrechtse jeugd en bij de inspectie kinderopvang. In bijlage 1 vindt u een overzicht van raadsvragen, raadsbrieven en raadsdebatten over de periode half november 2025-februari 2026.

Onderwerpen als verhogen vaccinatiegraad en verbeteren kraamzorg staan inmiddels hoog op de agenda, lokaal en landelijk. Mede dankzij u werken we hier tegen bestaande, hardnekkige trends in. Dit terugduwen op trends geldt ook voor het keren van het voedings- en beweegpatroon onder Utrechtse jongeren. Ons uitvoeringsprogramma laat enkele aansprekende resultaten zien. Ook zijn we gepast trots op de manier waarop 'ons' Utrechtse werkveld de zorg voor onverzekerde en ongedocumenteerde mensen oppakt en uitvoert. Het vervolg van deze brief presenteert u de voortgang op elk van deze onderwerpen.

Inhoud

1. Vaccinatiegraad
2. Kraamzorg
3. Gezond voedings- en beweegpatroon Utrechtse jeugd
4. Zorg voor ongedocumenteerde mensen
5. Plant Based Treaty

6. Beleidsregel toezicht en handhaving kwaliteit kinderopvang
7. Sekswork

1. Vaccinatiegraad

Sinds 2020 daalt de vaccinatiegraad zorgwekkend, zowel in Utrecht als landelijk. De verschillen tussen wijken en tussen herkomstgroepen zijn groot. Die verschillen leiden tot onwenselijke ongelijkheid in gezondheid. Onze ambitie is het verhogen van de vaccinatiegraad naar de WHO-norm voor alle inwoners in Utrecht.

Definitieve versie actieplan

Op 7 november jl. stuurden we u het actieplan vaccineren. In motie 589 School als priklocatie (gemeenteraad 20 november 2025) heeft u het college opgedragen:

1. Een pilot met een school als priklocatie op te nemen in de aanpak;
2. Dit in afstemming met de school te realiseren;
3. De uitkomsten hiervan te evalueren;
4. Op basis van deze evaluatie te bepalen of dit instrument een vast onderdeel kan worden van de lange termijn aanpak om de dalende vaccinatiegraad tegen te gaan.

We hebben het actieplan aangevuld met een pilot vaccineren op een school. Het doel van deze pilot is het aanbieden van een regulier vaccinatie-moment op school om zo de drempel tot vaccineren te verlagen. We voeren deze pilot bij voorkeur uit op een school waarbij we verwachten dat veel kinderen nog niet alle vaccinaties hebben gekregen. Op die scholen spelen echter ook andere vraagstukken die aandacht vragen. We verkennen met de scholen wat haalbaar is. We informeren u in Q4 2026 over de evaluatie van de pilot. In bijlage 2 vindt u het aangepaste actieplan.

Stand van zaken uitvoering actieplan

Zoals vastgelegd in het actieplan monitoren we de interventies om daarvan te leren en te kunnen bijsturen. We werken met de G4 gemeenten samen aan een tussentijdse rapportage over onze aanpakken. We delen de geleerde lessen met andere gemeenten.

Voorlopige resultaten:

- We hebben 508 vaccinaties gezet bij 405 jongeren tijdens de inhaalcampagne op de vaccinatievoorziening van de GGDrU (onderdeel actielijn 1: dichtbij en laagdrempelig). Dit ging met name om HPV en meningokokken vaccinaties. Gezien het succes van deze campagne, zetten we deze door in het eerste kwartaal van 2026.
- In november en december sloot Stichting Sleutelpersonen Utrecht (SSU) aan bij de eerste drie (van 20) bijeenkomsten met ouders (onderdeel actielijn 3: samen met partners). Tijdens deze bijeenkomsten kunnen ouders hun zorgen uiten, met elkaar in gesprek gaan en vragen stellen aan een arts. Ouders krijgen meer kennis over het belang van vaccineren en de veiligheid van vaccins.
- Samen met de SSU leren we ouders misinformatie te herkennen. Daarom starten we in maart met een onderzoek (regioproject van het RIVM) naar misinformatie over vaccineren vanuit social media. De kennis delen we met het RIVM.
- In november maakten 11 kinderen gebruik van het extra BMR-vaccinatie voor jonge kinderen die nog geen vaccinatie hadden gehaald. We benaderden ouders hiervoor telefonisch =. In juni en juli boden we ook al extra momenten aan voor de BMR-vaccinatie voor de groep kinderen die deze niet tijdens het reguliere moment had gehaald. We evalueren deze extra momenten en nemen de geleerde lessen van deze aanpak mee bij een eventueel vervolg.

Werkbezoek staatssecretaris Tielen en landelijke ontwikkelingen

In december ontvingen wij Staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport, Judith Tielen voor een werkbezoek. Collega's uit Amsterdam waren ook uitgenodigd en aanwezig. Op de agenda stond

deelname aan een koffie-ochtend met ouders op een basisschool in Overvecht en aan een gesprek met onze partners over de onderliggende oorzaken van de lage vaccinatiegraad en mogelijke oplossingen. In beide gesprekken werd het knelpunt van desinformatie en wantrouwen richting de overheid benadrukt. Ook dit werkbezoek draagt bij aan het landelijke aandacht vragen voor het belang van een meerjarige wijkgerichte aanpak. In de [kamerbrief Voortgang aanpak 'Vol vertrouwen in Vaccinaties'](#) refereert staatsecretaris Tielen naar dit werkbezoek.

De stemming in de Tweede Kamer over de VWS-begroting, inclusief budget voor het voortzetten van de wijkaanpakken in 2026 staat half maart 2026 gepland. In de [landelijke gezondheidsnota](#) heeft VWS opgenomen dat de vaccinatiegraad aandacht behoeft. De wijkaanpak van de G4 gemeenten is één van de goede voorbeelden.

2. Kraamzorg

De eerste 1.000 dagen van een kind zijn ontzettend belangrijk voor een gezonde ontwikkeling en een kansrijke toekomst. Kwalitatieve en toegankelijke geboortezorg is voor een Kansrijke Start een onmisbare schakel. De tekorten in de kraamzorg in Utrecht leiden tot situaties waarin gezinnen pas laat en/of te weinig kraamzorg krijgen. Juist gezinnen in een kwetsbare situatie hebben hier het meeste last van. Daarom investeert het college in een gezamenlijke aanpak van de arbeidsmarkttekorten.

Afgelopen jaar heeft u enkele moties ingediend en heeft het college een toezegging gedaan. Hieronder geven we u een reactie.

M609 Breng in beeld wat lokale aanpak kraamzorg vraagt

Met motie 609 'Breng in beeld wat lokale aanpak kraamzorg vraagt' (gemeenteraad 20 november 2025) heeft u het college opgedragen:

1. Kennis te nemen van ervaringen met buurt-, wijkgerichte en stedelijke aanpakken die erop gericht zijn lokaal de kraamzorgtekorten en de ongelijkheid daarin terug te dringen;
2. In beeld te brengen wat een buurt-, wijk- en stedelijke aanpak in Utrecht vraagt aan middelen, mensen en inzet;
3. De raad hierover te informeren voor de VJN2026;

1. Buurt-, wijkgerichte en stedelijke aanpakken gericht op tekorten en terugdringen van ongelijkheid

We hebben andere steden/regio's gezocht en bevraagd naar buurt-, wijkgerichte en stedelijke aanpakken. Hieruit blijkt dat Utrecht tot nu toe de enige gemeente is die actief arbeidsmarktbeleid voert én samen met kraamzorgorganisaties en Zilveren Kruis een [Arbeidsmarktagenda Kraamzorg Stad Utrecht 2026-2028](#) heeft vastgesteld. Doelstelling van de agenda is dat elk gezin in Utrecht tijdig, passend en kwalitatief goede kraamzorg ontvangt, en dat kraamverzorgenden hun vak kunnen uitoefenen in een gezonde, professionele en aantrekkelijke werkomgeving.

Als andere steden en regio's werkwijzen hebben om de tekorten en/of ongelijkheid terug te dringen, dan zijn dit veelal stedelijke of regionale aanpakken, gericht op:

- Het **verlagen van financiële drempels** voor kraamzorg.
Meerdere gemeenten hebben maatregelen genomen om de financiële drempels tot kraamzorg zoveel mogelijk te beperken, via de gemeentepolis en/ of via aanvullende financiële regelingen, zoals de bijzonder bijstand. Amsterdam, Rotterdam en Den Haag kennen een gemeentepolis waarin de eigen bijdrage is opgenomen. Dit draagt bij aan het terugdringen van ongelijkheid.
- Het **centreren van kraamzorg** in een kraamzorgcentrum/kraamhotel.
Veel regio's hebben kraam(zorg) hotels waarin kraamzorg wordt gecentraliseerd op plekken binnen of buiten een ziekenhuis. Per 1 januari 2026 is er in het St. Antonius Ziekenhuis in Utrecht ook een kraamzorgcentrum regulier geopend is.

Error! Unknown document property name.
document property name.
Error! Unknown 24 februari 2026
document 34076340
property name.

Zie bijlage 3: *Beantwoording motie 609 'Breng in beeld wat lokale aanpak kraamzorg vraagt'*.

2. Benodigde middelen buurt-, wijk- en stedelijke aanpakken voor Utrecht

Onze aanpak op het terugdringen van personeelstekorten en de ongelijkheid in toegang tot kraamzorg, bestaat uit twee onderdelen:

- a) Het verlagen van financiële drempels voor kraamzorg
Het college heeft besloten om per 1 januari 2026 de eigen bijdrage te vergoeden via de bijzondere bijstand. Hierover bent u geïnformeerd in de raadsbrief [dashboard Werk en Inkomen derde Tertaal 2025](#).
- b) De implementatie van de arbeidsmarktagenda kraamzorg
De [Arbeidsmarktagenda Kraamzorg Stad Utrecht 2026-2028](#) is in december 2025 vastgesteld. Met deze agenda sturen en versterken we actief de samenwerking in de triple helix (overheid, onderwijs en werkgevers) om tekorten in de kraamzorg structureel aan te pakken. De agenda kent vier programmaliijnen; per programmaliijn verkennen we komend kwartaal welke financieringsbron het meest passend is. We betrekken bestaande financieringsbronnen zoals het Landelijke Transformatieplan Kraamzorg; subsidies vanuit diverse departementen (zoals bijv. de SLIM subsidie vanuit Sociale Zaken; of de STOZ vanuit VWS) en regionale innovatiegelden (bijvoorbeeld een impulssubsidie vanuit Utrecht Talent Alliantie).

In de motie 'Breng in beeld wat lokale aanpak kraamzorg vraagt' vraagt u ons om in beeld te brengen wat een buurt-, wijk- en stedelijke aanpak in Utrecht zou vragen aan middelen, mensen en inzet en u daarover voor de VJN 2026 te informeren. De door u gevraagde informatie hebben we in beeld gebracht en treft u in *bijlage 3* aan.

M541 Utrecht in de bres voor kraamzorg

Met motie 541 'Utrecht in de bres voor kraamzorg' (gemeenteraad 13 november 2025) heeft u het college opgedragen:

1. Met een brede alliantie van zorgpartijen en gemeenten te lobbyen voor de afschaffing van de eigen bijdrage als onderdeel van het nieuwe regeerakkoord en dit standpunt mee te nemen in de brief richting de informateur en expliciet in de lobby te benoemen dat de Utrechtse gemeenteraad hierachter staat;
2. Daarnaast te lobbyen voor betere inzet in de wijken met de grootste tekorten in de kraamzorg;

Op 12 december 2025 heeft u een afschrift ontvangen van de brief die we naar de informateur hebben gestuurd waarin we zowel pleiten voor het afschaffen van de eigen bijdrage als voor een duurzame inzet in wijken met de grootste tekorten.

Met het opnemen van de eigen bijdrage in de medische regeling kiest Utrecht ervoor om dus niet te wachten op landelijke maatregelen, maar we blijven ons hiervoor inspannen. De kraamzorgtekorten hebben lokaal en landelijk veel media-aandacht gegenereerd. Dit heeft onder andere geleid tot een (nog te plannen) debat in de Tweede Kamer over de kraamzorgtekorten. Ter voorbereiding op dit debat, maar ook op andere manieren zetten we onze lobby voort voor het afschaffen van de eigen bijdrage voor kraamzorg, en financiële prikkels voor betere inzet in de wijken met de grootste tekorten.

Toezegging 1062 n.a.v. debat op 16 oktober over Tekorten in de geboorte- en kraamzorg en de gevolgen daarvan

In de commissie VOWE van 16 oktober 2025 over de tekorten van de kraamzorg is toegezegd terug te komen op de gesprekken over de inzet van sleutelpersonen, de pilot in Overvecht en de uitkomsten van de gesprekken met de beroepsgroep over mobiliteitsvraagstukken (Toezegging 1062).

Inzet sleutelpersonen bij het tijdig starten van zwangerschapsbegeleiding

Error! Unknown document property name.

Error! Unknown document property name.

Error! Unknown document property name.

Error! Unknown document property name.

Error! Unknown document property name.
document property name.
Error! Unknown 24 februari 2026
document 34076340
property name.

In 2026 stellen we plannen op over het versterken van de rol van sleutelpersonen binnen Kansrijke Start. Dit doen we samen met het Netwerk Informele Zorg Utrecht (NIZU). Onderdeel van dit plan is om te inventariseren welke aandacht van sleutelpersonen nodig is voor het tijdig starten van zwangerschapsbegeleiding (voor 10 weken) bij de verloskundige.

Pilot Overvecht

Binnen de wijkaanpak Samen voor Overvecht (SvO) is geen financiële ruimte om de eigen bijdrage in de kraamzorg te financieren. Dit heeft Utrecht nu geregeld via de Bijzondere Bijstand. In de [Raadsbrief Stand van zaken Samen voor Overvecht september 2025 Utrecht](#) van 12 september 2025 is gedetailleerd uiteengezet hoeveel en waarvoor deze middelen worden ingezet. Over de inzet van middelen vanuit het Rijk, waaronder de SPUK Kansrijke Wijk, zijn scherpe afspraken gemaakt samen met de wijk en is er geen ruimte om die anders in te zetten.

Uitkomsten van de gesprekken met de beroepsgroep over mobiliteitsvraagstukken

We hebben met vertegenwoordigers van de kraamzorg begin 2025 een verkennend gesprek gevoerd over parkeren. Op dat moment konden alleen bewoners (de kraamvrouw) en niet de bezoekers (kraamverzorgende) via de parkeerapp gebruik maken van de 75% korting op het uurtarief voor kort parkeren. We hebben in dat gesprek aangegeven dat de functionaliteit 'Bezoeker betaalt' aan de parkeerapp toegevoegd zou worden. Daarmee kunnen zowel bewoners als de kraamverzorgenden van de kortingsregeling gebruik maken. De beroepsgroep reageerde hier positief op. Inmiddels is de aanvullende functionaliteit in werking getreden. Daarnaast hebben we specifiek naar de situatie gekeken voor het fietsparkeren bij 'Wonderwoods'. Daar zijn voldoende mogelijkheden om de fiets te stallen; zowel in het gebouw, op straat als in omliggende openbare fietsenstallingen.

3. Gezond voedings- en beweegpatroon Utrechtse jeugd

Zoals toegezegd in het uitvoeringsprogramma Gezond Gewicht Utrechtse Jeugd, informeren we de raad jaarlijks over de voortgang.

Inleiding

Utrecht heeft als ambitie 'kinderen ontwikkelen en behouden een gezond voedings- en beweegpatroon'. Deze ambitie krijgt invulling via diverse programma's, zoals het [uitvoeringsprogramma Gezond Gewicht Utrechtse Jeugd 2024-2027](#) (GGUJ) en [het Utrechtse beweegprogramma](#), en via reguliere uitvoering, denk bijvoorbeeld aan de Jeugdgezondheidszorg (JGZ). In deze brief berichten we u over de belangrijke resultaten van GGUJ over 2025. Omdat de aanpak integraal is, worden ook belangrijke resultaten uit andere programma's genoemd. De brief volgt de lijnen van het uitvoeringsprogramma: a) preventie voor 0-4 jarigen; b) preventie voor 4-12 jarigen en c) de netwerkaanpak overgewicht en obesitas.

a. Preventie 0-4 jaar

Pilot Babygroentetas is in 2025 van start gegaan

In september 2025 startten we met [de pilot Babygroentetas in Kanaleneiland, Transwijk en Overvecht](#). Van september tot en met december 2025 hebben bijna 200 gezinnen deelgenomen. Een eerste onderzoek onder 28 deelnemende gezinnen laat positieve resultaten zien:

- 75% van de ouders geeft aan dat hun baby groenten proefde die zij zelf (bijna) nooit eten;
- 86% verwacht de recepten ook na afloop te blijven gebruiken.

Met de Babygroentetas stimuleren we gezonde voedingsgewoonten vanaf de babyleeftijd. De JGZ nodigt gezinnen van de JGZ-locaties Amazonedreef en Al-Masoedilaan actief uit om deel te nemen. Het aanmeldpercentage bedraagt 88% van de benaderde gezinnen. Gezinnen die zich aanmelden ontvangen acht weken lang wekelijks thuis een groentetas met recepten voor babyhapjes. De pilot loopt nog tot september 2026 en wordt gedurende de looptijd geëvalueerd.

Error! Unknown document property name.
document property name.
Error! Unknown 24 februari 2026
document 34076340
property name.

Beweegstimulerende inrichting JGZ

In 2025 zijn de JGZ- locaties Al Masoedilaan en Vogelvlinderweg volledig [beweegstimulerend ingericht](#) voor 0-4 jarigen. Deze inrichting stimuleert bewegen bij jonge kinderen en vergroot het bewustzijn bij ouders m.b.t. het belang van bewegen voor jonge kinderen. We monitoren de resultaten en bepalen aan de hand daarvan het vervolg. Eerder, in 2024, zijn alle JGZ-locaties voorzien van beweegstimulerend materiaal voor 0-4 jarigen.

Stimuleren van Gezonde Kinderopvang

Uit [onderzoek van Universiteit Utrecht](#) onder Utrechtse kinderopvangorganisaties in 2024/2025 blijkt dat kinderopvangorganisaties het belang van gezonde leefgewoonten onderschrijven, maar dat de uitvoering sterk verschilt tussen locaties. Met name op het gebied van bewegen, liggen bij kleinere organisaties en in aandachtswijken kansen voor verbetering. Ook blijkt dat coaching en praktische ondersteuning bijdragen aan het structureel verankeren van gezonde leefgewoonten in de dagelijkse praktijk van de kinderopvang. Op basis van deze inzichten en in afstemming met de sector hebben we gekozen voor de inzet van de landelijke aanpak [Gezonde Kinderopvang](#) in Utrecht als samenhangend kader om gezonde leefgewoonten te stimuleren op de kinderopvang. De Utrechtse inzet sluit aan bij het [Utrechts Kwaliteitskader Educatie van het jonge kind \(UKK\)](#) en versterkt de doorgaande lijn met de al lopende [Gezonde School-aanpak](#) voor het onderwijs. In 2026 starten we stapsgewijs met de uitvoering.

Sport en bewegen door 0 - 4-jarigen

In 2025 heeft SportUtrecht een verkenning uitgevoerd naar sporten en bewegen bij 0-4-jarigen. Deze verkenning resulteerde in een nieuwe aanpak voor bewegen. In 2026 traint SportUtrecht professionals en vrijwilligers op tien kinderopvanglocaties of voorscholen én op tien andere 'vindplekken' in de wijk zoals speeltuinen. De aanpak beoogt dat bewegen vast onderdeel wordt in het dagelijks leven van 0 tot 4 jarigen (én hun opvoeders) in gezinnen met een lage sociaaleconomische positie. Deze aanpak sluit aan bij eerdergenoemd onderzoek van Universiteit Utrecht bij Utrechtse kinderopvangorganisaties, waaruit blijkt dat er behoefte is aan praktische hulp, kennis, middelen en tijd om meer bewegen te implementeren in beleid en praktijk. De [toename van overgewicht](#) en afname van motorische vaardigheden bij jonge kinderen onderstrepen de urgentie om meer in te zetten op bewegen bij 0- tot 4-jarigen.

b. Preventie 4-12 jaar

Gezonde School-aanpak in Utrecht

Voor schooljaar 2025–2026 hebben 49 Utrechtse scholen zich aangemeld bij het landelijke programma Gezonde School; 37 scholen hebben een toekenning ontvangen. De Gezonde Schooladviseurs van de gemeente Utrecht ondersteunen deze scholen. De aanpak focust op de thema's welbevinden, bewegen en sport, voeding, alcohol, roken en drugs, relaties en seksualiteit. De Utrechtse Gezonde School-adviseurs begeleiden niet alleen de scholen met een (landelijke) subsidie. Zij bieden ook aanvullende ondersteuning aan andere Utrechtse scholen met leerlingen in een kwetsbare positie. Utrecht startte in schooljaar 2024–2025 met de [Gezonde School-aanpak](#). Deze aanpak is een belangrijk middel voor collectieve gezondheidspreventie binnen het onderwijs.

Gezond gewicht op school: gezonde schoollunches

In 2025 ondersteunden we 15 scholen (± 2900 leerlingen) met het programma Gezond Gewicht op School (GGOS). Deze ondersteuning richtte zich op de vier pijlers van het programma: gezonde lunch, meer bewegen, voedseleducatie en ouderbetrokkenheid. Zo kregen ± 2200 leerlingen via dit programma gezonde lunches op school en 230 gezinnen kregen een thuispakket waarbij ook ouders

worden betrokken bij gezonde voeding¹. Meer informatie staat in de [Tussenrapportage beleidsnota Gezondheid](#) (8 januari 2026).

Aanvullend hierop kunnen we melden dat ZonMw eind januari de subsidieaanvraag *Participatieve evaluatie van de integrale aanpak Gezond Gewicht op School in de gemeente Utrecht* heeft gehonoreerd. Met ZonMw-financiering onderzoeken we de komende vier jaar samen met scholen, kennispartners (Hogeschool Utrecht, Universiteit Utrecht, Wageningen University & Research, het Louis Bolk Instituut) en JOGG wat de aanpak Gezond Gewicht op School oplevert en hoe deze effectief en duurzaam kan worden geborgd.

Nieuwe ontwikkelingen m.b.t. sport en bewegen op basisscholen

Sport Utrecht heeft in 2025 het 'SportUtrecht Beweegteam' opgezet, samen met partners als SPO Utrecht, de KSU en het Sport College. Dit SportUtrecht Beweegteam bestaat uit professionals met verschillende opleidingsachtergronden (ALO en MBO Sport & Bewegen). Inmiddels verzorgt dit team bewegingsonderwijs op 10 basisscholen. Het team versterkt de positie van sport en bewegen op de basisschool. In dit team worden de vakleerkrachten efficiënt ingezet, zodat alle kinderen kwalitatief bewegingsonderwijs krijgen zonder dat altijd overal een vakleerkracht aanwezig hoeft te zijn. In Utrecht is er een aanhoudend tekort aan vakdocenten in het bewegingsonderwijs. De verwachting is dat dit tekort de komende jaren zal toenemen. De beweegteams signaleren behoeften en ontwikkelingen bij kinderen en leggen verbindingen met andere programma's voor sport- en beweegstimulering.

Daarnaast is SportUtrecht in 2025 met het [Utrechts Beweegprogramma](#) actief geweest op zeven scholen. Het doel van dit programma is meer beweegmomenten te creëren gedurende de schooldag. Het programma is in 2025 doorontwikkeld en sluit nu beter aan op de uiteenlopende behoeften van scholen: van lichte ondersteuning tot intensievere ondersteuning. Dit gebeurt onder andere door inzet van de pauzesportbox, waarmee pauzes structureel actiever worden. We verwachten in 2026 ongeveer 35 scholen hiermee te kunnen ondersteunen. Een aantal van deze scholen doet ook mee aan het programma GGOS en/of de Gezonde School.

c. Netwerkaanpak overgewicht en obesitas: Kind naar gezonder gewicht

Voor kinderen die overgewicht of obesitas hebben, heeft de gemeente Utrecht in gezamenlijk opdrachtgeverschap met Sterkzorg en RegiozorgNu en mede uitgevoerd door partners in 2025 de volgende resultaten geboekt:

- Er is een stedelijke handreiking gemaakt voor de wijknetwerken jeugd, met daarin tips en tools voor een betere samenwerking tussen medisch en sociaal domein. Een goed lopend wijknetwerk jeugd is een vereiste voor passende ondersteuning en zorg voor deze kinderen en hun ouders.
- 91 kinderen hebben deelgenomen aan de kortdurende groepsaanpak Fun2bfit voor kinderen met licht overgewicht. Uit de proces- en effectevaluatie (in 2025) kwam naar voren dat de kinderen en ouders de aanpak gemiddeld een 9 gaven. Zij gaven aan vaker water in plaats van gezoete dranken te drinken, meer buiten te spelen en minder schermtijd te hebben. Verbeterpunten voor komend jaar zijn o.a. de werving en het vergroten van de ouderparticipatie.
- JGZ onderzoekt of en hoe zij de rol van Centrale Zorgverlener (CZV) op zich kan nemen nu een aantal landelijke randvoorwaarden is verbeterd. Zo komt er tijdelijk budget uit het aanvullend zorg- en welzijnsakkoord (AZWA).
- 123 kinderen met ernstig overgewicht en obesitas zijn ondersteund met multidisciplinaire groepsaanpakken.

¹ Cijfers op basis van gegevens van Gemeente Utrecht, LunchMaatjes, Brood & Spelen en Groentjessoep. Let op dat deze cijfers niet compleet zijn, scholen werken ook buiten deze leveranciers aan gezonde leefgewoonten.

Error! Unknown document property name.
document property name.
Error! Unknown 24 februari 2026
document 34076340
property name.

Alle andere resultaten van de netwerkaanpak overgewicht zijn [hier](#) te lezen.

4. Zorg voor ongedocumenteerde mensen

Motie 327: Huisartsenzorg voor ongedocumenteerde mensen

In motie [M327 Meer regie op huisartsenzorg voor ongedocumenteerde mensen](#)

[Utrecht](#) (gemeenteraad 12 juni 2025) verzoekt u het college om:

- op stedelijk niveau met huisartsenkeerpels en met ketenpartners te zorgen voor duidelijke en gedeelde afspraken zodat ongedocumenteerde mensen zo goed mogelijke huisartsenzorg krijgen, en om die werkwijze ook breder te verspreiden;
- de signalen over knelpunten bij de toegang tot medisch noodzakelijke zorg voor ongedocumenteerde mensen te monitoren en verbeteren;
- en om de raad uiterlijk in het eerste kwartaal van 2026 te informeren over de voortgang.

Deze motie is uitgevoerd. Utrecht heeft een effectieve werkwijze voor [huisartsenzorg voor onverzekerde en ongedocumenteerde mensen](#). In Utrecht is de zorg aan onverzekerde en ongedocumenteerde mensen in Utrecht vast agendapunt op het structurele overleg tussen Huisartsen Utrecht Stad en gemeente. Knelpunten in de dagelijkse Utrechtse praktijk worden gesignaleerd en ingebracht in het kwartaaloverleg zorg voor ongedocumenteerde en onverzekerde mensen. Deelnemers aan dit overleg zijn Utrechtse huisartsen en partners uit het sociaal en medisch domein, zoals: STIL, Villa Vrede en Domzorg en ons eigen straatzorgteam. Tijdens dit kwartaaloverleg zoeken de partijen samen naar oplossingen en maken onderling afspraken voor het verlenen van passende zorg. Die afspraken gaan zowel over individueel niveau als over interventies op organisatieniveau. Zo constateerden partijen vorig jaar dat de toegang tot zorg voor ongedocumenteerde mensen bij een Utrechtse ziekenhuis in de praktijk niet goed georganiseerd was. Na gesprek met dit ziekenhuis is de toegang tot zorg voor ongedocumenteerde mensen ook in dit Utrechtse ziekenhuis gewaarborgd. Zo blijven we - samen met onze partners uit het Utrechtse zorgveld en onze eigen Domzorg-zorgverlening - de toegang tot zorg voor ongedocumenteerde mensen onverminderd monitoren en verbeteren.

Aanvullende informatie:

- Landelijk is er veel inzet op goede huisartsenzorg voor onverzekerde en ongedocumenteerde mensen. Zo ontwikkelde de Landelijke Huisartsenvereniging de e-learning voor huisartsen: [Zorg voor onverzekerden in de huisartsenpraktijk](#)
- De onlangs verschenen wegwijzer [Zorg voor onverzekerden](#) van de Nederlandse Straatdokters Groep, Pharos en SKGZ, bedoeld voor alle zorgaanbieders die in hun werk te maken krijgen met onverzekerde en ongedocumenteerde patiënten. Denk aan huisartsen, ziekenhuizen, apothekers en ondersteuners als baliemedewerkers en maatschappelijk werkers.
- SKGZ heeft ook een webinar ontwikkeld voor zorg aan onverzekerde patiënten: [Mijn patiënt is onverzekerd. Wat nu?](#)

Toezegging 979: toegang Wet langdurige zorg (Wlz) voor ongedocumenteerde mensen

Tijdens het debat over 'Zorg voor ongedocumenteerde mensen' in de commissie VOWE van 22 mei 2025 heeft u gevraagd om toelichting te geven over de toegang tot de Wet Langdurige Zorg (Wlz) voor ongedocumenteerde mensen.

Ongedocumenteerde mensen hebben recht op Wlz. De zorgverlener in de Wlz-instelling kan zelf en zonder tussenkomst van het CIZ bepalen of iemand Wlz nodig heeft. Met die indicatie kan een Wlz-instelling 95%-99% van de kosten van de zorg voor ongedocumenteerde mensen bij het CAK declareren. Overigens, voor mensen met een Nederlandse verblijfsvergunning of paspoort wordt een Wlz-indicatie afgegeven door het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ).

Deze 'zelfbepalingsroute' door zorgverleners voor Wlz zorg voor ongedocumenteerde mensen' wordt steeds bekender. Dit geldt zeker voor ongedocumenteerde ouderen. Voor andere groepen is de route nog lang niet altijd duidelijk, bekend of wordt deze adequaat belopen. In voorkomende gevallen leidt dit tot het bekende 'kastje naar de muur' en erger nog: onvoldoende zorgverlening en problematiek die verergert. Wij spelen een actieve en faciliterende rol in het informeren van zorgaanbieders over de Wlz route voor vergoeding van zorg aan ongedocumenteerde mensen. Een actuele casus in de Utrechtse praktijk richt zich op Wlz ondersteuning van ongedocumenteerde mensen met een verstandelijke beperking. De geleerde lessen van deze casus worden actief uitgedragen in het Utrechtse werkveld en landelijk. Zo worden deze lessen ook gedeeld met de beleidskring 'beleid en toegang zorg' van de Nederlandse Straatdokter Groep (NSG). In dit netwerk horen wij ook signalen en lessen van anderen.

5. Besluit ondertekening Plant Based Treaty (toezegging)

In antwoord op [Toezegging 1017 \(commissie VOWE 2 juli 2025\)](#) melden we dat Utrecht het internationale Plant Based Treaty ondertekent. We steunen en stimuleren de eiwittransitie naar een (overwegend) plantaardig dieet en herstel van voedselsystemen. Dit past binnen bestaand gemeentelijk beleid, zoals o.a. de: [Visie Utrecht Circulair 2025 \(februari 2024\)](#) en [Beleidsnota Samen gezondheidsverschillen verkleinen 2024 – 2027](#).

De ondertekening van het Plant Based Treaty krijgt in Utrecht invulling door:

1. Voorlichtingscampagnes om het publiek bewust te maken van het klimaat en de voordelen voor het milieu en de gezondheid van plantaardig eten, voeding en koken
2. Voorlichting op scholen, als onderdeel van de gezonde schoollunches, over eiwittransitie en een meer plantaardig dieet.
3. Het stimuleren van de overgang naar plantaardige maaltijdplannen in scholen, ziekenhuizen, verpleeghuizen, gevangenissen en overheidsinstellingen.
4. Inkoopbeleid eigen catering gericht op een meer plantaardige basis.

Plant Based Treaty

De Plant Based Treaty roept op tot een internationaal verdrag dat ecosystemen beschermt door ons voedselsysteem te verduurzamen en plantaardige voeding te stimuleren. De Treaty is wereldwijd door veel individuen en organisaties ondertekend. In Nederland zijn Amsterdam, Groningen, Nijmegen en Haarlem ons voorgegaan. Zie [The Plant Based Treaty | Eat Plants, Plant Trees](#). De Plant Based Treaty kent drie basisprincipes:

1. **Voorkom verergering van het probleem:** Geen uitbreiding van intensieve veehouderijen en slachthuizen en geen ontbossingen meer voor begrazing/veevoer.
2. **Zet in op verandering:** Actieve promotie van een verschuiving naar een plantaardig voedselsysteem.
3. **Actief herstel:** Herbebossing, herstel van ecosystemen en herinrichting van landschappen.

We zetten in op het tweede principe: het stimuleren en faciliteren van een verschuiving naar een plantaardiger voedselaanbod. Utrecht hecht waarde aan een gezonde en duurzame voedselomgeving waarin gezonde keuzes de makkelijke keuzes zijn. In de nota Volksgezondheid staat o.a.: *Utrechters komen in de openbare en publiek toegankelijke ruimten minder in aanraking met ongezonde verleidingen*. De [Gezondheidsraad en het Voedingscentrum adviseren](#) een meer plantaardig dieet, als onderdeel van de transitie naar een duurzame voedselomgeving.

6. Beleidsregel toezicht & handhaving kwaliteit kinderopvang gemeente Utrecht geactualiseerd

Het college is op grond van de Wet kinderopvang (Wko) verantwoordelijk voor het toezicht op en de handhaving van de kwaliteit van kindercentra en gastouderopvang. Hoe het college deze wettelijke

Error! Unknown document property name.
Error! Unknown document property name.
Error! Unknown 24 februari 2026
document 34076340
property name.

taken uitvoert, is vastgelegd in de Beleidsregel toezicht en handhaving kwaliteit kinderopvang gemeente Utrecht (hierna: Beleidsregel).

De regels voor kinderopvang veranderen regelmatig. Daarom is de Beleidsregel uit 2018 geactualiseerd. In de [nieuwe versie](#) zijn wijzigingen in wet- en regelgeving, recente rechterlijke uitspraken en actuele ontwikkelingen verwerkt. De vernieuwde Beleidsregel geeft op een begrijpelijke manier meer inzicht in hoe toezicht en handhaving plaatsvinden. Ook is de tekst beter leesbaar en toegankelijker gemaakt voor iedereen die ermee te maken heeft.

De hoofdlijnen van de Beleidsregel zijn gelijk gebleven. De opbouw sluit aan bij de werkzaamheden van de Inspectie Kinderopvang gemeente Utrecht. Het gaat daarbij om taken rond het Landelijk Register Kinderopvang, het toezicht op de kwaliteit van kinderopvang en – als dat nodig is – de handhaving van de geldende kwaliteitseisen. Wel zijn er ten opzichte van de vorige Beleidsregel enkele aanpassingen gedaan.

Voor houders van kinderopvangvoorzieningen betekent dit dat handhaving meer is gericht op herstel en verbetering van de kwaliteit. Alleen in vooraf bepaalde situaties legt het college een bestuurlijke boete op. In plaats van vaste maatregelen per overtreding wordt per situatie bekeken wat passend is. Daarbij wordt rekening gehouden met de ernst van de overtreding, de omstandigheden waarin deze is ontstaan en alle betrokken belangen. Dit biedt ruimte voor maatwerk en zorgt ervoor dat maatregelen beter aansluiten bij de praktijk. Ook is beschreven hoe de Inspectie Kinderopvang omgaat met (anonieme) meldingen.

Alle houders van kinderopvangvoorzieningen hebben de mogelijkheid gekregen om te reageren op het concept van de Beleidsregel. Op één kleine aanpassing na heeft dit niet geleid tot inhoudelijke wijzigingen.

7. Sekswork

Stand van zaken motie 372 over evaluatie thuissekswork

Sinds 27 december 2024 is [thuiswerken toegestaan](#). De evaluatie van het thuiswerken is toen opgestart. Dit betekent dat de uitvoering van [motie 372 'Evaluatie proeftuin thuiswerken'](#) ongeveer een half jaar later is gestart dan oorspronkelijk gepland. De resultaten van de tussentijdse evaluatie (na anderhalf jaar) leveren we daarom niet in Q1 maar in Q3 2026 aan. We willen de resultaten van de tussentijdse evaluatie meenemen in de beleidsnota sekswork. Deze nota leveren we aan in Q4 2026.

Tot slot

Met deze antwoorden op moties, toezeggingen en voortgangsberichten vertrouwen wij erop uw raad voldoende op de hoogte te hebben gesteld.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Error! Unknown document property name.
document property name.
Error! Unknown 24 februari 2026
document 34076340
property name.

Bijlage 1: Overzicht van raadsvragen, raadsbrieven, raadsdebatten en raadsinformatiebijeenkomsten over de periode half november 2025- februari 2026

Raadsbrieven

De volgende raadsbrieven hebben we in de afgelopen periode aangeboden aan uw raad:

- [Raadsbrief Tussenrapportage beleidsnota Gezondheid 'Samen gezondheidsverschillen verkleinen'](#) - 8 januari 2026

Commissie en raad

In de commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie hebben we over de volgende onderwerpen met uw raad gesproken:

- [Raadsvoorstel Zienswijze kaderbrief 2027-GGDrU](#) -5 februari 2026

In de raad hebben we over de volgende onderwerpen gesproken:

Vergadering Gemeenteraad 20 november 2025:

- Raadsvoorstel Zienswijze (ontwerp)begrotingswijziging 2025-1 GGDrU (commissiebehandeling 16 oktober 2025)
- Afrondende besluitvorming na debat over Zorgen over lage vaccinatiegraad stad Utrecht en maatregelen (commissiebehandeling VOWE 16 september 2025)
- Afrondende besluitvorming na debat over tekorten in de geboorte en kraamzorg en de gevolgen daarvan (commissiebehandeling VOWE 16 oktober 2025)

Vergadering Gemeenteraad 18 december 2025:

- Afrondende besluitvorming na debat over Mentale gezondheid jongeren (n.a.v. Rekenkamerbrief Uitvoeringsprogramma mentale gezondheid) (commissiebehandeling VOWE- 4 december 2025)